

Παιχνίδι και ηλικία παιδιού

Ορισμός Συμβολικού Παιχνιδιού

Συμβολικό παιχνίδι σημαίνει όταν το παιδί με μία ενέργεια υπονοεί άλλη, όταν με ένα αντικείμενο υπονοεί άλλο. Μέσα σε αυτό γεννιούνται δύο είδη οργάνων: τα σύμβολα που παρουσιάζουν κάποια ομοιότητα με αυτά που συμβολίζουν και αυτά που συμβολίζονται (Piaget-Inhelder)

Στην αρχή οι συμβολικές ικανότητες είναι περιορισμένες και το παιδί μαθαίνει από τους μεγαλύτερους (γονείς και αδέρφια) (Piaget)

Θεωρίες διάσημων ψυχολόγων

Freud

Προσπάθεια του παιδιού να ικανοποιήσει ορμές, να εκπληρώσει επιθυμίες και να αντιμετωπίσει τις επώδυνες εμπειρίες που το απειλούν.

Piaget (1974)

Το παιχνίδι ως πράξη αφομοίωσης. Το παιδί αλλοιώνει την πραγματικότητα για να ικανοποιήσει τις προσωπικές του ανάγκες. Στο τέλος της αισθησιοκινητικής περιόδου εμφανίζεται το συμβολικό ή αναπαραστατικό παιχνίδι ως εξελικτικό στάδιο της σκέψης του παιδιού.

Winnicott (2000)

Το παιχνίδι σημαντικό για τα παιδιά γιατί εκφράζουν την επιθετικότητά τους σε ένα περιβάλλον που τους είναι φιλικό και δεν φοβούνται ότι θα τιμωρηθούν για αυτό. Μέσα από το παιχνίδι βλέπουν τον πλούτο του εξωτερικού πραγματικού κόσμου.

Bruner (1990)

Το παιχνίδι ως μέσο πειραματισμού και ανίχνευσης του περιβάλλοντος

Vygotsky (1997)

Το παιχνίδι ως μέσο ελέγχου του περιβάλλοντος από τις ιδέες για τα αντικείμενα και όχι από τα φυσικά χαρακτηριστικά του αντικειμένου. Κύρια πηγή ανάπτυξης το παιχνίδι αφού τα παιδιά μαθαίνουν κοινωνικές δεξιότητες. Κάπως έτσι ξεκινάει το παιχνίδι. Στην αρχή είναι συμβολικό και έπειτα παίρνει τις διαστάσεις που όλοι γνωρίζουμε. Άραγε τι μπορούμε να κάνουμε ως γονείς για να βοηθήσουμε τα παιδιά μας να εξελιχτούν στον τομέα αυτό και να τα βοηθήσουμε ώστε να εκφραστούν καλύτερα με βάση την αναπτυξιακή τους φάση.

Παρακάτω παρατίθεται κατάλογος με παιχνίδια που είναι κατάλληλα ανάλογα με την ηλικία του παιδιού.

Παιχνίδια ανά ηλικία

0-1 έτους

Το μωρό μέσα στον πρώτο χρόνο της ζωής του αναπτύσσει τις αισθήσεις του και αρχίζει να αντιλαμβάνεται το περιβάλλον γύρω του μέσω της όρασης, της ακοής, της γεύσης, της αφής και της κίνησης.

Το παιχνίδι σε αυτή την ηλικία είναι κυρίως παιχνίδι διασκέδασης μέσω του οποίου το παιδί αναπτύσσει την εικόνα σώματος... Καλλιεργούνται δεξιότητες αισθητηριακής ολοκλήρωσης και κίνησης. Για την ηλικία

αυτή, επιλέξτε ελαφρά παιχνίδια με ζωντανά χρώματα που έλκουν το βλέμμα, την ακοή και την αφή του παιδιού.

Βιβλία από ύφασμα με μεγάλες εικόνες και σχέδια σε έντονα χρώματα

Κουδουνίστρες

Μαλακά ζωάκια

Μπάλες που να πλένονται

Κούκλες

Υφασμάτινοι μεγάλοι κύβοι

Μουσικά παιχνίδια

Παιχνίδια που επιπλέουν στο μπάνιο

Παιχνίδια που, όταν το μωρό τα πιέζει, βγάζουν ήχο

1-2 ετών

Το μωρό μέσα στον δεύτερο χρόνο της ζωής του έχει καταφέρει να μετακινείται στο χώρο περπατώντας ενώ βρίσκεται συνεχώς σε δράση. Επίσης, γίνεται πιο απαιτητικό και κινητικό.

Το παιχνίδι και σε αυτή την ηλικία εξακολουθεί να δίνει εμπειρίες διασκέδασης. Καλλιεργούνται τα δεδομένα των αισθητηριακών χαρακτηριστικών των αντικειμένων και των δραστηριοτήτων ανθρώπων και αντικειμένων. Τα παιχνίδια για αυτή την ηλικιακή ομάδα θα πρέπει να είναι ασφαλή.

Απλά πάζλ με μεγάλα κομμάτια

Βιβλία με μεγάλες εικόνες και σχέδια

Κομμάτια (πχ κυπελλάκια) που μπαίνουν το ένα μέσα στο άλλο

Παιχνίδια που τα παιδιά σπρώχνουν και τραβούν με ρόδες

Κούκλες

Κύβοι

Μολύβια και χαρτιά για να μουτζουρώνει

Παιδικά αυτοκίνητα και φορτηγά

Ζωάκια

Αντικείμενα καθημερινής χρήσης

2-3 ετών

Τον τρίτο χρόνο έχουμε ταχύτατη ανάπτυξη της ομιλίας και δημιουργία. Τώρα πια μιμείται τις δραστηριότητες των ενηλίκων και των άλλων παιδιών και κάνει παιχνίδια ρόλων με κούκλες, ζωάκια και ανθρώπους. Αρχίζει, θα λέγαμε, η αληθινή κοινωνική συμπεριφορά αφού προχωράει το παιδί στην αυτονομία του ντυσίματος και της υγιεινής τους. Αρχίζει το παιχνίδι με συνομηλίκους με παράλληλη μίμηση.

Τα παιχνίδια για αυτή την ηλικιακή ομάδα μπορούν να είναι δημιουργικά ή να μιμούνται τις δραστηριότητες των γονιών και των μεγαλύτερων παιδιών. Σχετίζονται και με την ανάπτυξη της γλώσσας. Μέσα από το παιχνίδι το παιδί ξεκαθαρίζει τις ιδέες και τα συναισθήματά του.

Απλά παζλ με μεγάλα κομμάτια

Βιβλία

Μαρκαδόροι

Τουβλάκια

Εκπαιδευτικά τραπεζάκια

Καροτσάκια

Κουκλόσπιτο

Κούκλες-μαριονέτες

Λούτρινα ζωάκια

Μουσικά όργανα

Μπάλα

Παιδικά κουζινικά σκεύη

Παιχνίδια εξωτερικού χώρου: κουβαδάκια

Πλαστελίνη

Δαχτυλομπογιές

Ρούχα μεταμφίεσης

Παιδική χαρά

3-5 ετών

Στην ηλικία από 3 έως 5 ετών το παιδί εντάσσεται στον Παιδικό Σταθμό αφού έχει αναπτύξει τον κινητικό του έλεγχο και προχωρά σε καλύτερη συνεργασία με άλλα παιδιά για οργανωμένα παιχνίδια και αθλήματα. Ταυτόχρονα, είναι η ηλικία των πολλών ερωτήσεων λόγω της τεράστιας αύξησης του ενδιαφέροντος να μάθει πώς λειτουργεί ο κόσμος μας.

Σε αυτή την ηλικιακή ομάδα τα παιχνίδια μπορούν να είναι δημιουργικά ή να μιμούνται τις δραστηριότητες των γονιών και των μεγαλύτερων παιδιών.

Απλά πάζλ με 5-6 κομμάτια

Βιβλία με σύντομες ιστορίες

Πίνακας λευκός με μαρκαδόρους

Τουβλάκια

Κυβάκια

Παιδικά εργαλεία

Εκπαιδευτικά τραπεζάκια

Κουκλόσπιτο

Κούκλες-μαριονέτες

Μπάλα

Παιδικά κουζινικά σκεύη

Παιχνίδια εξωτερικού χώρου: κουβαδάκια και φτυάρια

Πηλός

Μπογιές

Ποδήλατο

Τραμπολίνο

Χειροτεχνίες

Ζωγραφική

Παιχνίδια μνήμης

Ψαρέματα

Δραστηριότητες νοικοκυριού όπως μαγείρεμα

Παιδική χαρά

5-10 ετών

Ένα μεγάλο ηλικιακό ταξίδι είναι επίσης αυτό που θα γίνει από την ηλικία 5-10 ετών. Σε αυτές τις ηλικίες το παιδί αναπτύσσει σε μεγάλο

βαθμό δεξιότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα. Οι δράσεις και τα αποτελέσματα, συγκρίνονται με τους συνομήλικους.

Έτσι τώρα πια το παιχνίδι σχετίζεται με ομάδα συνομηλίκων σε αυξανόμενο περιβάλλον συναγωνισμού.

Ψαλίδια

Πατίνια

Ποδήλατα

Επιτραπέζια παιχνίδια

Κουκλοθέατρο

Ομαδικά παιχνίδια

Παιχνίδια στον Η/Υ

Μουσικά όργανα

Σύνθετα παζλ

10-14 ετών

Η ηλικία της προεφηβείας και της εφηβείας. Η περίοδος αυτή είναι το σταυροδρόμι μεταξύ παιδικής ηλικίας και ωριμότητας. Ο κοινωνικός παράγοντας κλειδί είναι η παρέα των ομοίων.

Σε αυτές τις ηλικίες, τα παιχνίδια και οι διασκεδαστικές εμπειρίες πρέπει να έχουν ξεκάθαρες δομές και κανόνες.

Παιχνίδια στους υπολογιστές

Συναρμολογήσεις

Κατασκευές

Επιτραπέζια παιχνίδια

Αθλητικός εξοπλισμός

Συγγραφή - Επιμέλεια Άρθρου

Νίκη Αρσενίου

Η Αρσενίου Νίκη είναι Ψυχολόγος, απόφοιτη Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στα επιστημονικά και ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται η Αναπτυξιακή Ψυχολογία και η Παιδοψυχιατρική

Το άρθρο ανακτήθηκε από το διαδίκτυο

<https://www.psychology.gr/psychologia-paidiou/3526-paixnidi-kai-ilikia-paidiou.html>